

Genç Adam (Necati) (Orhan Kemal'in "Dünya Evi" adlı Romanı) Uyumlu

Karakter Eskiden zengin bir aileye sahip olan Necati, fabrikadaki üç kâtipten biridir. Ailesi Beyrut'ta sürgünden dönmeyen karakter, babaannesi ile birlikte geçim sıkıntısı içinde yaşar. Ailesi orda zor günler geçirdiği için bazen onlara da para gönderir. Fabrikada 24 lira 95 kuruşa çalışan Necati, çalışan insanların ilişkilerden ve menfaatlerden sıkılır. Zaman zaman evlendiği için bir pişmanlığa düşse de karısını da sevmekten kendini alamaz. Kimseden yardım veya para talep etmeyen, para karşılığında Hilmi Bey'in dediklerini yapmayacağını söyleyen gururlu genç adam, az maaşı nedeni ile sıkıntılı günler geçirir. Hırslı biri olmasına rağmen çoğu durumda kendini zapt etmeyi başarır. Eski arkadaşlarına her ne kadar düşkün olsa da onların da değiştiğini görmek fikirlerinin değişmesini sağlar. Evini terk etmeyi düşündüğünde ise karısının çırılçıplak başka adamların olacağı fikrine katlanamaz ve kıskançlığı onu evine geri getirir.

Aktiviteler Boş kaldıkça Giritli mahallesinde futbol oynadıkları yılları düşünen, o günlere dönmek isteyen genç adam, nehirde yüzdükleri, eğlendikleri günleri arar. Özellikle sadece ekmekle sorumsuzca geçirdikleri günlere, Giritli kahvesine, Gazi'ye, Hasan Hüseyin'e derin özlem duyan genç adam dertlendikçe sigara içer. Evde boş kaldıkça kitap okur. Fabrikadan zaman kaldıkça arkadaşı Şaban ile dertleşen genç adamın kafa dağıtmak için içtiği de olur.

ÖRNEK ANILAR

Pişman Bütün ailesi Beyrut'ta sefalet içinde yaşarken, babaannesi, eski arkadaşları kendisinden bu kadar uzakken evli olmanın anlamının sadece çalışmaktan ibaret olduğu gibi bir sorgu yaşayan genç adam zaman zaman pişmanlık yaşar. Geçim sıkıntısı ve kısıtlı bir maaşla yaşamının verdiği zorluğu her an hisseder; "Babaannesinden sık sık işittiği gibi, dalları budanmış ağaca dönmüştü. Evlenmek buydu demek? Evlenip genç bir kadına sahip olmak, sanıldığı kadar kolay değildi."

Kıskanç Herkesin peşinde olduğu bir genç kızın kendisini beğenmesi ve evlenmeleri sonucunda her ne kadar karısını sevsen de aldığı maaş ile kıt kanaat geçinmenin zorluğu ile bazen alıp başını gitmeyi düşünen genç adam karısı ile ilgili kıskanacağı rüyalar görmesinin yanısıra günlük hayatta da hep karısını başka adamlarla olabileceği ihtimalini düşünmesi kıskançlığını gösterir; "Bütün rüyalara lanet olsun. Düşünmek istemiyordum. Çırılçıplak karısını hiç kimsenin kollarında düşünmek istemiyordum!"

Hırslı İşe biraz geç geldi diye kendisinin kaydını tutan, tehdit eden muhasebeciye çok sinirlenir, kendisini her şeye sünger çekip öldüresi gelir; "Bir an içinden vurmak, kırmak, yakmak, yıkmak geçti. Bütün bunlar olmazsa bile, servise geçip muhasebeciyi adamakıllı dövebilirdi. Ondan sonra ne olursa olsun. Çok çok isinden atar, yirmi dört doksan beşi de elinden alırlardı. Öyle kuvvetli hissediyordu ki kendini o anda korkunç okyanuslarda yelkeni parçalanmış dümeni kırılmış zavallı bir tekne değildi. Ekmeğini kaybetmek te vız gelirdi. Ölümünden öteye koy yoktu. Hatta karısı bile."

İradeli Karısının kendinden habersiz fabrika müdürüne gidip zam istemesine para istemesine sinirlenen, gururuna yediremeyen genç adam oldukça sinirlenir ve uzun bir süre karısı ne kadar üzülse de affetmemeye karar verir; "Karısını bir parça üzmeğe karar vermişti. Hemen barışmayacaktı. Hemen barışmamalıydı ki, bir daha kendi kendine kararlar vermeğe kalkmasın! Yalnız, patrona niçin, hangi akla hizmet ederek gitmek istediğini usulüyle öğrenmeliydi. Öğrenmeli, bunun ne demek olduğunu da öğretmeliydi."

Gururlu Kendisine daha iyi şartlarda bir iş arayan adam çareyi Sümerbank'a başvuru yapmakta bulur. Eğer kabul edilirse hem maaşı artacak hem de eski fabrika müdürüne ve kendini küçük gören herkese postayı koyacaktır; "Bol maaşlı, yeni bir işe kavuşacak feleğe minnet etmiyecekti. İşini sağladı mı, fabrikaya çalışımla gelecek, muhasebeciye: "İşimden ayrılıyorum. Hesabımı görün!" diye caka satacak, basıp gidecekti. Ne kolalı yaka, ne ötekiler. Hiç kimseye "Hoşça kalın!" bile demiyecetti."

Dürüst Yeni gireceği iş için konuşma yapmak üzere Hilmi Efendi ile görüşmeye giden genç adam aldığı pis teklifler karşısında dürüstlüğü korur ve işi de parayı da reddeder; "Elindeki çatalı masaya atıp ayağa, fırladı : "- Hayır, yapamam!

Beriki de kalkmış, şaşırılmıştı. Nasıl oluyordu? İnsan değil miydi bu? Bunun ağzı yok muydu? Yirmi dört lira; parayla yetinmek mi istiyordu? Yoksa haftada yüz lirayı az mı buluyordu?

- Dur, dedi. Acele etme, konuşup anlaşalım!

- istemiyorum!

-Yüz elli olsun... iki yüz olsun.. Genç adam:

- Bu bahiste bir tek kelime daha söylersen, seni yarın fabrika sahibine şikâyet ederim. Çekil yolumdan!"

Sosyalist Fabrikada iş istemek için görüştüğü Albay emeklisi müdür, Şaban'ı hemen odacı olarak kabul eder, fakat genç adam sorgulandıkça fikri duyguları ön plana çıkınca işe alınmaz. Ortaokul üçten belgeli olan genç adamı babası sosyoloji, felsefe ve matematik konularında dışarıdan da eğitim almasını sağladığı için fabrikaya fazla geldiği söylenerek kibarca gönderilir fakat esasında müdür, babası muhaliflerden kendisi sosyalist bir genci işe almak istemez; “- Beni en çok Sen Simon ilgilendirir efendim. Çünkü o, hem Sosyalisttir, hem de kendisine bir din izafe eder. Bendenizin 'kanaatına göre, biz Müslümanlar, memleketimizin terakki ve taalisi için islâmî bir sosyalizmi kabul etmeliyiz. Yoksa meselâ, (Maddiyyum mezhebinin izmihlali) isimli kitabı bilmem tetkik buyurdunuz mu?”

Bunalımlı İçsel bunalım yaşayan, yoksullukla mücadele etmesi gereken, hayata karşı nasıl yaklaşması gerektiğini bilemeyen genç adam adeta kapana sıkışmış hisseder ve ot gibi yaşadığını düşünerek karamsar ve mutsuz olduğu bir dönem yaşar. Karısının ihtiyaçlarını dahi karşılayamamak, gidip karısını çalıştıracak olmak gibi bir düşünceye sahip olması bile kendisine kötü hissettirir. Aklına düzeni değiştirmek için yapabileceği her türlü şey gelir; “Ulu orta fabrika yahut işyeri yakmaktansa, memlekette “İhtilal” çıkarmak daha doğru değil miydi? Babası bu işi becerememiş, kaçıp memleketten gitmişti. Kendisi becermeliydi. Ot gibi, ayaklar altında ezilen ot gibi haysiyetsizce yaşamaktansa, ortaya atılmalıydı. Ölse bile ne çıkardı? Hiç olmazsa, “Aferin. Teşebbüs etti ama muvaffak olamadı. Demek o bizim gibi değil, bizden çok üstünmüş...” derlerdi.”

Hayalperest İstanbul hayalleri, paralarının olması hayalleri, arkadaşları, karısı ve çocukları ile ilgili hayalleri gibi çok yönlü bir hayal dünyasına sahip olan genç adam yaşayamadığı şeyler için ya rüya görerek ya da düşünerek kendini olumlayacak anlar yaratır. Bu bağlamda hayal dünyası gelişmiş olan genç adam, kendini bulunduğu bozuk düzeni kurtaracak Mustafa Kemal Paşa gibi görmesi ona göre normal çevresine göre şaşılmalıdır. Sarhoşluğunun da etkisi ile düşüncesini çekinmeden paylaşan genç adam, karısına halktan biri olarak ortaya çıkan Paşa gibi olmayı istediğini söyler; “- Çünkü kocan, yani ben, Mustafa Kemal Paşa'dan daha büyük olacağım!”